

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/233/2017
Identifikačné číslo spisu: 1215203320
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1215203320.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v sporovej veci žalobcu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, so sídlom v Bratislave, Vázovova č. 5, IČO: 00 397 687, zastúpeného advokátskou kanceláriou DVORECKÝ & PARTNERI, s.r.o. so sídlom v Bratislave-Staré Mesto, Grösslingova č. 50, proti žalovanému IRASON, spol. s.r.o. so sídlom v Bratislave, Koreňova č. 26, IČO: 35 793 091, zastúpenému Mgr. Marekom Gerbocom, advokátom so sídlom v Bratislave, Drieňova ul. č. 1R, o žalobe na obnovu konania a odklad vykonateľnosti rozhodnutia, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 15 C 73/2015, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. apríla 2017 sp.zn. 10 Co 238/2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 27. apríla 2017 sp.zn. 10 Co 238/2016 a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 11. decembra 2015 č.k. 15 C 73/2015-72 odložil vykonateľnosť rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 27. júna 2015 č.k. 15 C 18/2014-110, ktorý nadobudol právoplatnosť 8. septembra 2014, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť vypratať nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXX, vedenom Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor pre katastrálne územie U., okres Bratislava II, pozemok parcela č. XXXXX/XXX vo výmere 1 154 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parcela registra „C“ evidovaná na katastrálnej mape a pozemok parcela č. XXXXX/XXX vo výmere 2 498 m², druh pozemku ostatné plochy parcela registra „C“ evidovaná na katastrálnej mape, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň odstrániť stavbu súpisné číslo XXXX, postavenú na pozemku parcela č. 16952/120, zapísanú na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor pre katastrálne územie U., okres Bratislava II, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu iných trov konania 99,50 € a náhradu trov právneho zastúpenia 195,99 € na účet právneho zástupcu žalobcu, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Na odvolanie žalobcu proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie Krajský súd v Bratislave (ďalej len

„odvolací súd“) uznesením z 27. apríla 2017 sp.zn. 10 C 238/2016 odvolanie žalobkyne odmietol ako oneskorene podané. Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že napriek skutočnosti, že žalobca splnomocnil na zastupovanie pre celé konania právneho zástupcu, uznesenie súdu prvej inštancie bolo doručené iba žalobcovi v súlade s ustanoveniami § 45 ods. 1, § 46 ods. 1, § 48 ods. 1, § 168 ods. 2 O.s.p. dňa 29. decembra 2015 (uznesenie nebolo podateľňou Okresného súdu Bratislava II vyexpedované právnomu zástupcovi žalobcu, č.l. 108 spisu, pričom právny zástupca žalobcu sa dňa 15. decembra 2016 osobne dostavil na Okresný súd Bratislava II, prevzal uznesenie z 11. decembra 2015 č.k. 15 C 73/2015-72 a dňa 19. februára 2016 podal voči nemu odvolanie). Dňom nasledujúcim po dni doručenia tohto uznesenia žalobcovi (30. decembra 2015) začala žalobcovi plynúť zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania proti nemu, ktorá márne uplynula dňom 13. januára 2016. Preto odvolanie podané právnym zástupcom žalobcu dňa 19. februára 2016 považoval za oneskorene podané po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu. Zároveň odvolací súd poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie uznesenie z 11. decembra 2015 č.k. 15 C 73/2015-72 doručil právnomu zástupcovi žalobcu poštou dňa 9. marca 2016, avšak voči nemu odvolanie žalobca nepodal.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, prípustnosť ktorého odôvodnil § 420 písm. f/ CSP, nakoľko pochybením súdu pri doručovaní rozhodnutia a rozhodnutím o odmietnutí odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. Poukázal na to, že doručovanie rozhodnutia o odklade vykonateľnosti sa spravovalo právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom súdnom poriadku (účinnosť do 30. júna 2016). Podľa konštantných názorov právnej teórie (Števček, M. a kol. Občiansky súdny poriadok. I. diel, Komentár, 2. vydanie, Praha: C.H.Beck, 2012 str. 169) a konštantnej judikatúry (V 3/1973, R 4/2012, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 So 5/2009, 2 Cdo 261/2007, 6 MCdo 20/2012, 2 Cdo 128/2013) sa preto nielen podľa právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku, ale aj v Civilnom sporovom poriadku platí, že pokiaľ strana sporu má určeného právneho zástupcu na celé konanie, doručujú sa všetky písomnosti len tomuto zástupcovi. Strane sporu sa doručujú len tie písomnosti, na základe ktorých je strana sporu povinná niečo osobne vykonať, pričom vtedy sa tieto písomnosti doručujú dotknutej strane sporu a aj jej právnomu zástupcovi. Súd prvej inštancie preto pochybil pri doručovaní uznesenia a založil tým procesnú vadu (vadu zmätočnosti) už v prvej inštancii súdneho konania tým, že rozhodnutie o odklade vykonateľnosti nedoručoval právnomu zástupcovi žalobcu. Táto procesná vada bola zhojená v dôsledku aktívneho postupu, konania a komunikácii právneho zástupcu žalobcu, nakoľko právny zástupca žalobcu, aj žalobca samotný, sa oboznámili s obsahom rozhodnutia o odklade vykonateľnosti po jeho nahliadnutí do súdneho spisu dňa 15. februára 2016 a v rovnaký deň právny zástupca žalobcu zároveň prevzal jeden rovnopis rozhodnutia o odklade vykonateľnosti zo súdneho spisu a následne v zákonnej lehote (18. februára 2016) podal odvolanie proti uzneseniu o odklade vykonateľnosti. Dovolateľ popiera skutkové tvrdenie odvolacieho súdu uvedené v napadnutom rozhodnutí, že rozhodnutie o odklade bolo žalobcovi doručené 29. decembra 2015, ku ktorej skutočnosti dospel na základe potvrdenia o doručení písomnosti (doručenke) založenej v súdnom spise. Pre účely preukazovania pravdivosti údajov o doručení písomnosti sa uplatňuje zásada tzv. domnienky pravdivosti údajov uvedených na potvrdení o doručení písomnosti - doručenke ako verejnej listine v zmysle § 111 ods. 1 CSP. Dovolateľ ďalej poukázal na to, že na predmetnej doručenke sa v jej predmete, t.j. v popise obsahu expedovanej zásielky uvádza nasledovne: „15C/73/205 vz.14 T/25/2“. V čase doručovania napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie doručoval stranám sporu aj iné písomnosti, a to predvolanie na súdne pojednávanie vytýčené na deň 25. februára 2016, ktoré bolo doručené žalobcovi dňa 29. decembra 2015, t.j. v rovnaký deň, kedy malo byť podľa názoru odvolacieho súdu žalobcovi doručené rozhodnutie o odklade vykonateľnosti. Žalobcovi bola dňa 29. decembra 2015 však doručená iba jedna zásielka od adresáta Okresného súdu Bratislava II, ktorej obsahom bolo iba uvedené predvolanie na súdne pojednávanie, čo súhlasí s označením predmetu zásielky uvedeného na predmetnej doručenke („15C/73/205 vz. 14T/25/2“). Žalobca neeviduje vo svojej internej evidencii doručených poštových zásielok doručenie rozhodnutie o odklade vykonateľnosti.

3.1. Žalobca namietal, že právne posúdenie a interpretácia právnej úpravy procesného postupu (doručovanie písomností) odvolacím súdom je nesprávne a v dôsledku tohto procesného postupu odvolacieho súdu, dôsledkom ktorého bolo odmietnutie odvolania žalobcu proti rozhodnutiu o odklade

vykonateľnosti, došlo k založeniu procesnej vady súdneho konania, ktorá sa prejavila vo výroku napadnutého rozhodnutia.

Zároveň poukázal na správnu interpretáciu ustanovení § 49 ods. 1 a § 168 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorej ustanovenie § 49 ods. 1 O.s.p je všeobecným ustanovením o doručovaní akýchkoľvek písomností súdom stranám sporu, podľa ktorého v prípade, ak má strana sporu zvoleného právneho zástupcu pre celé súdne konanie, doručujú sa všetky písomnosti určené strane sporu výhradne jej právnenému zástupcovi, pričom strane sporu a aj jej právnenému zástupcovi sa doručujú len tie písomnosti, ktoré strane sporu ukladajú priamo niečo v súdnom konaní vykonať. Ustanovenie § 168 ods. 2 O.s.p. je osobitým špeciálnym ustanovením o doručovaní písomností stranám sporu súdom vo vzťahu k všeobecnému ustanoveniu § 49 ods. 1 O.s.p., pričom účelom ustanovenia § 168 ods. 2 O.s.p je vymedzenie okolností, kedy je súd povinný doručovať uznesenia ako formu súdneho rozhodnutia stranám sporu a kedy takúto povinnosť nemá.

3.2. Podľa názoru dovolateľa odvolací súd nesprávne posúdil postup súdu prvej inštancie, kedy podľa jeho názoru sa rozhodnutie o odklade malo doručovať len žalobcovi, lebo bolo voči nemu prípustné odvolanie, a to bez zohľadnenia skutočnosti, že rozhodnutie nebolo vôbec doručované žalobcovi a skutočnosti, že žalobca bol zastúpený právnym zástupcom pre celé súdne konanie. Z uvedených dôvodov žiadal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a priznať náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím odvolacieho súdu a žiadal dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Poukázal na to, že rozhodnutie o odklade vykonateľnosti rozhodnutia obdržal podľa jeho evidencie koncom decembra 2015 a zrejme rovnako aj žalobca, čo vyplýva zo súdneho spisu. Argumenty žalobcu navodzujúce stav, že zásielka z decembra neobsahovala rozhodnutie o odklade vykonateľnosti rozhodnutia, ale iné dokumenty, považuje za zavádzajúce. Spochybňuje e-mailovú komunikáciu predloženú žalobkyňou, ktorá nijako nepreukazuje skutočnosť, že zásielka súdu prvej inštancie neobsahovala predmetné uznesenie o odklade vykonateľnosti rozhodnutia.

5. Žalobca sa v replike podrobne vyjadril k vyjadreniu žalovaného k jeho dovolaniu. Trval na tom, že súd prvej inštancie nedoručoval rozhodnutie o odklade vykonateľnosti právnenému zástupcovi žalobkyne, hoci žalobca mal v konaní o obnove konania riadne ustanoveného zástupcu, ktorá skutočnosť vyplýva zo súdneho spisu. Rozhodnutie sa preto muselo doručiť právnenému zástupcovi žalobcu a lehota na podanie odvolania začala plynúť až od okamihu doručenia tohto uznesenia právnenému zástupcovi žalobcu, ktorý prevzal uznesenie zo súdneho spisu 15. februára 2016. Odvolanie proti nemu podal 18. februára 2016, teda bolo podané včas. Ostatná argumentácia žalobcu uvedená v odvolaní má podporný charakter k uplatnenému dôvodu dovolania a zhoduje sa s argumentáciou uvedenou v dovolaní.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

8. Žalobca v dovolaní uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Podľa § 420 písm. f/ CSP, z ktorého žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania, je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobca dovolaním napadol uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo odmietnuté jeho odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie ako oneskorene podané,

t.j. bez meritórneho prejednanía. Vzhľadom na to, že takéto rozhodnutie je rozhodnutím, ktorým sa konanie v danej veci skončilo, ide o procesné rozhodnutie, ktoré je prípustným predmetom dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Preto dovolací súd pristúpil k preskúmaniu existencie namietaného dovolacieho dôvodu.

8.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva.

8.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Vzhľadom na to dovolací súd skúmal, či došlo k dovolateľom tvrdenej vade zmätočnosti.

8.3. Judikatúra najvyššieho súdu už za právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 dospela k záveru, že o znemožnenie realizácie procesných oprávnení ide tiež v prípade procesne nesprávneho postupu súdu, v rámci ktorého sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané (viď R 23/1994 a R 4/2003). Nadväzujúc na tento záver treba aj podľa súčasnej právnej úpravy za zásah do práva na spravodlivý súdny proces považovať nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, v rámci ktorého z určitého dôvodu odmietne odvolanie, i keď predpoklady pre taký postup neboli dané (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 2 Cdo 98/2017, 8 Cdo 171/2017 a 8 Cdo 179/2017).

9. Podľa § 49 ods. 1 O.s.p. ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Ak má však účastník osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj jemu. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku sa doručuje iba zástupcovi.

10. Podľa § 168 ods. 2 O.s.p. uznesenie súd doručí účastníkom, ak je proti nemu odvolanie alebo ak to je pre vedenie konania potrebné alebo ak ide o uznesenie, ktorým sa účastníkovi ukladá nejaká povinnosť.

11. Zo spisu vyplýva, že žalobca bol v konaní zastúpený advokátom na základe plnomocenstva zo dňa 27. júna 2015 (č.l. 41 spisu) pre celé konanie. Ak mal účastník zástupcu na celé konanie (§ 28 ods. 1 O.s.p.), súd bol povinný doručovať písomnosti iba tomuto zástupcovi (§ 49 ods. 1 O.s.p.), ktorý bol teda splnomocnený na prijímanie zásielok. Táto zásada neplatí, ak má účastník v konaní osobne niečo vykonať, vtedy sa doručuje aj účastníkovi konania, v posudzovanej veci o takúto situáciu nešlo.

12. V posudzovanej veci zo spisu vyplýva, že súd zástupcovi žalobcu uznesenie o odklade vykonateľnosti rozhodnutia nedoručoval, čo potvrdil aj súd prvej inštancie v písomnom vyhlásení založenom v spise (č.l. 108 spisu), že právnomu zástupcovi žalobcu uznesenie expedované súdom nebolo. Uznesenie o odklade vykonateľnosti získal právny zástupca žalobcu, ktorý bol dňa 15. februára 2015 nahliadnuť do spisu a požiadal súd o vyhotovenie fotokópie tohto rozhodnutia, ktorú mu súd vyhotovil a odovzdal dňa 15. februára 2016. Dňa 18. februára 2016 podal žalobca proti tomuto uzneseniu odvolanie (viď obálka), ktoré odvolací súd vyhodnotil ako oneskorene podané po uplynutí odvolacej lehoty, pričom vychádzal z toho, že lehota na podanie odvolania začala žalobcovi plynúť nasledujúci deň po doručení uznesenia (doručené 29. decembra 2015) a uplynula márne dňom 13. januára 2016. Preto odvolanie podané právnym zástupcom žalobcu 19. februára 2016 (poznámka dovolacieho súdu - správne má byť uvedené 18. februára 2016), považoval za oneskorene podané. Odvolací súd zároveň konštatoval, že uznesenie o nariadení odkladu vykonateľnosti rozhodnutia súd doručil právnomu zástupcovi žalobcu 9. marca 2016 a proti nemu odvolanie nepodal.

13. Ako už bolo uvedené, ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie (§ 49 ods. 1

O.s.p.), začína odvolacia lehota plynúť od doručenia rozhodnutia jeho zástupcovi. Preto aj v posudzovanej veci začala žalobcovi plynúť odvolacia lehota až doručením uznesenia jeho právneho zástupcovi, t.j. 9. marca 2016, kedy došlo k riadnemu a predpisom vyhovujúcemu doručeniu uznesenia. Odvolanie, ktoré podal žalobca, resp. jeho právny zástupca 18. februára 2016 (po tom, čo si zadovážil zo súdneho spisu fotokópiu predmetného uznesenia, resp. keď sa dozvedel o obsahu samotného uznesenia o odklade vykonateľnosti), podľa názoru dovolacieho súdu treba považovať za účinne podané, aj keď k nemu došlo ešte pred doručením uznesenia, teda ešte pred začatím plynutia odvolacej lehoty (viď Zborník IV s.764).

14. Najvyšší súd so zreteľom na uvedené konštatuje, že pokiaľ odvolací súd odmietol odvolanie žalobcu ako oneskorene podané, dopustil sa procesnej vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale zároveň jeho dôvodnosť (§ 431 ods. 1 CSP).

15. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 449 ods. 2 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

16. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.